

## Güerr

Var sujet Barba Ropars, eus a Keraffre en Sant-Edegonnes,  
 pehini e deus lazet he merck, oajat eus a 12 vloaz, d'allen vintin,  
 eus a vis Dù 1843, tost d'an Gubucinet, e Montroulez.

Var ton güerr, ar Plach Libartin.

Pequer donc e ve din implija va fluen  
 Da scrifa adere d'am breudaer christenien  
 Kerjou eus a galon vad, actionau a vertus,  
 Pere ra eiruetet güir vuzerle Jener!

Mes, allas! va Doue! calonau goal barbar  
 zo, makiiruramaut o rien veer an Doue,  
 Poulset eus abers saten da gennette peptorfel,  
 a sclaç ar galonae hac a veit spourerret.

O Sontjal rei amâ güir guelennairer  
 Da yaouanqis va bré, ma tennint oute froies,  
 e tuân da respaigni fin eus eur plach debordet,  
 o teçhel ar vertuz a zo en em gallet.

O trizec a vis Dù! o deves hecrrerus,  
 e pini Montroulez, corguet a spont eurus,

8

O clêvet comz tro sardro demeus eus chrim ar scrissa:  
Eus van barbar a deu he buguel da laza!

5. Barba roypars, demeus villajen keraffier,  
Roast da Sant-Ghegonnec, eo ar vateuruzer  
E deueus bet commetet an trefet-se ger cruel,  
O laza he buguel eus a doliou countes.

6. Dan ead a zeitec vloas e deuas he buguel,  
Kac aboe nê gièle nac a dost, nac a balt.  
En hospital Montroulez ar buguel voe deposedet,  
Kac casset da Flourin evit beza murguet.

7. Gad Barba a deuas, aben certen anjer,  
Da graout eus ar buguel eus seign particulier:  
Lagat eus aneji en eus scot e Montroulez,  
En eus recommenadi teurel varni evez.

8. Deuet da choum en kas, en deueus ~~he~~ galvet  
Da zont de adista ebars e eil eured.  
Presentet e voe dhe man en eus antreul enty;  
Mes he man director neure ney eus outi.

9. Ha manic ger! euei, pugit din, me he gred;  
me beed evidoc'h zesus, Salver ar bed;

9  
 He ho car hac ho care deuen a greiz vor i'halou:  
 roit din, m'ho supple, ho penediction.

Abes ar vaur diouer, dinater hac ~~iguel~~,  
 a bella dicite, gant humor, he buguel,  
 anfin, gement e vae grêt, ma tenas da gontanti  
 He merch, pini euec eur jva vras dicite.

Douez ar mintin, abret, e vae grêt an euec,  
 Hac en hotel Bretagne hep dale nem rentet,  
 an oll a vae cantant bras, ar jva vae heb hini,  
 o te vord ma vije servichet dijuni.

Eur zouch infernal zo en barba antret,  
 gant an diaocel infam e zec oll touellet:  
 Coss a ra he merch gante, var digerre gietel ker,  
 Hac e'ch ejont o diou etiere hac Ereguer.

Poulsemp, emen barba, pa zemp amâ deuet,  
 Pignomp petec c'wevel eur ar Gabucinet.  
 Abes pa voent rentet eno, gant an diaocel paret,  
 Ne zouch mui e netra nemet en e zorfet.

Arret... malheuruzes!... Da voad eo, da vageed,  
 Ne deo get hi zo caus vae zec deul da chonch.

10

Perac n'ema venji, varnie eus ar faul ma zeul c'ompagn?  
oh! pella diouzout da zeuch ullecminabl!

15 Bouras da lesp rebech demeus he c'horistiane,  
ar gemmar ze enni;... var he merich vech arauc,  
Demeus he gedol q'ergent barba a denn he c'horistal,  
Hac e sco gant arrach d'ar mure he buguel.

16 An tol genta a sco dindan he scoiarn dec,  
Hac a dreuz he gououg. O sonjel vore c'hoers beu  
he c'horistellat a never gen ma vea nem a s'cret  
E devoa he victim he buer preur-reulet.

17 Oh, q'et eus au isern! Da grim re auaret:  
Lagad un Douce just a vel jiz da d'orfel.  
Crén,... main barbar! dinatur! Anavezet eo da grim,  
Crén,... er out a ispill ar sportistka abym.

18 Eud an eured a glara barba da zoul d'ar fest,  
en hotel a Bretagn, en tre sleiz, e rue Brest.  
Pelec'h etas emere, eo chammes i barba brema?  
Nac hi nac he folrez ne g'ialomp q'et amé.

19 Souden eo ambret barba, ar nam infim,  
Hac e lavar eo clain, he nor ell debri leun;

Gouscoude en emlargz ougandol tranquilerment,  
 Hac e tingiez beza laouen bras ha constant.

Clarg, clarg digareoc; ar marogant frouden  
 A zecda, chromoli terrubl a zionch Dubenn.  
 Dorn Doue orbuez varmoal; ... na elles mui achazpi.  
 Crén! ... dirabot e dijé. Ica grim inspi.

Int botreiz yaouanz e deuen bet gicel  
 Hac ar sam hac ar verch tost d'ar Gabucinet;  
 Pa vae e tibri d'arguân, e velas ar chorf mare,  
 Hac ar yeol rusiet all gent ar goue tre verrou.

Ar plachic qer a vae carget all a spouren;  
 Dont a rejeb d'ober an discleration.  
 Ar jandarnet, ar justic, jo buen en em rentel  
 Har ar plac, m'oa er grad ar vistin antemel.

Ar barnes ouz ar plach neuze a chauloues  
 Pevs e vae guirget ar vreg a rancoutras.  
 Equis ent leonardes, emuz; ma he gicelfen  
 gent ar memes dillad, me' hanape certen.

Ar justic' gres neuze bete ty an curée;  
 An oll a vae joais: e zoad e creiz ar pœd.

14

Grêl' vœe d'ar' merche' roclat' n'ar' enya' ena' neze;  
 ar' plach, ja' vel' Barba, a' lar' ver': Hommes è !

25

He' fous- manchete' joa' e' d'ava' bet' li' uel';  
 Goulemet' vœe' vœti' pelech' e' vœant' l'aget';  
 Cœzet' e' meus' anez', emei, d'indan' e' vœ' gièle  
 a' ze' er' sansarden. Carvet' e' vœent' e'nt'.

26

Un' d'agen' goad' a' vœ' var' he' choef' reme'zet',  
 Un' all' var' e'nt' vœute'. Unan' ar' jandarmet'  
 a' selt' e' murech' he' justen, e' pelech' vœ' a' ent' ar' ch' gœi',  
 mercou' a' desteni' e' vœ' ar' chrin' anced'.

27

Neuze' vœe' cunct' Barba' var' lect' ar' chrin',  
 He' confrontet' e'nt' gant' he' murech', he' vœ' item.  
 Obes' e'nt' nân' gièle, hac' e' nâch' e' vœ' a' hi'  
 e' d'vœ' cunct' e'nt' vœ' e'nt' e'nt' e'nt' e'nt' e'nt'.

28

Ar' jandarmet' vœ' gœnt' d'ar' prison' e' ch'esses,  
 He'ac' an' d'vœ' var' l'ech' d'ar' tribunal' e' yst,  
 E'lech' n'ice' inter'jet' var' ar' chrin' vœ' accuset',  
 He'ac' e' d'vœ' e'nt' he' vœ' fœ' an' gœnt'.

29

Goad' meus' audiance' demeur' an' tribunal',  
 E' d'iscl'iet' Barba' aut'ores' infernal'.



Demens ar' ébrim horreus, ha neuz e lecidus  
e' chass, vit he choudron, da tribunet Gempes.

e Poe e Sant-Élégonnes, he farros, eruet,

Gant he mouchouer e deus e bisachs getret:

Ar remors en he chalon ar' è dei neuz s'oujal.

In un amzer eieus, jué, voe bequet go'chab.

31 Eruet e Gempes, eo lazet en preia,

Da' cherdet deiz, terrabl he choudronation.

Ar zeitach an driver' è v'is g'ueu'ur tremant,

Barba d'an tribunet eo zo bet cunet.

8 An audiance neuz zo digoret souden;

An autro'e president ouz Barba a' choulen

he hauer, he ho'e. Barba a respout hard'ig'erep:

Barba ro'g'ars, ou'jet a nac' bla'as o'aruegent.

13 En' fuet eus ar' massa en em g'aras ro'actab,

G'ergent m'us autret Barba en tribunet.

U'gent' leste voe n'eu' g'ant'ha' an'ae'interrog'et,

Ha'ac oll euep Barba e deues de'p'ute.

14 Neuz e zeus de'z' dis'g'uret an g'ountel

G'ant' pini e deua' bet lazet he bequet;

- 14 Dillal an chrouader paous a veve memes dirgiezt:  
Barba o hanovey, mes ne ra vañ ebet.
35. Anzava ra memes e zoa eustre chouatel  
Hoc en em servichet vel lazare buguet:  
Daou del countel en instant a meur bet vel deji;  
Dindan he sounarn dec e scoir vnezi:
36. An autroa medicin pini vad bet gabret  
Da visita'r victim vad ab lect' nve lazet,  
A lavar e cred dezan vad soel tri del countel  
En gouzoug ar buguet, aranc dent da seruet.
37. Goullennet vad c'vili hac hi a hanzeve  
Beza lauet digant he buguet he bue.  
Iñ a respont Barba. O loubcus an c'fered,  
Ha d'poret vad braublet; n'van mit mestig d'au p'anon.
38. O velet e teue da zenez va zed,  
E zvan dirpitlet oll, hac em boa c'vleved.  
Prest va man da zenez, em boar an ouep an mardel  
E clevje va frid em boa bob oer buguet.
39. An oll questionou vad adrestet deji  
N'ljont opt e neptia ober man vnezi:



He chalon voa peus zervet da bejs reuvers ees e chreim :

Ne zebhante get touch meues en he viciim.

40 Un aroced yavoung demeus a guas gempes,  
Carguet a eloqane, a voa e difemer,

E vrentaëry burjudic arê-dan oll giuta dreiz,

O clasq diffram Barba d'eus maro horreus.

41 ar jury en deveus hejs d'ale disteryet

E zo Barba repars autores con terfel.

Pronouces e ar setane, ... condronet eodan maro.

E montroulez e rang souffr he supplic gero.

42 Eus spont an horrepta voa vteret ar chreim

Eus a Barba repars, pa glee he choudroui.

Gant ser-galen hac horrolan faul exuës a redas,

Gement vate spourouel eus, bian sur bras.

43 O tout da montroulez erit souffr ar maro,

Per calouad e D'oe v tremen dre he brô!

O l'isgen ~~degen~~ Prab-guenn, o velet sant Stegoune,

E ramme he chalon hac e veule chourdeic.

44 Pa tremen an ilid electrice baderet,

He chalon in he chreim a zouen montret.

- 16 Pelec'h, emei, va voee! e m'ân au mizer viuas  
 E p'pini e c'arrien mont d'adrei jesus!
- 45 Mes allas! roll da heuil geten va fustored,  
 Na yaouanqis dirad e desaus na d'hollet.  
 Adieu, itis lemmiguel! adieu deo'choll, tud va bres!  
 Pedit oll evidon... mont a r'ân d'ar mace,
- 46 An daou varnuegent meers, pedes heestremont,  
 Barba e mont'coelz a ze bet arriet.  
 E t'irfen ar Guernerez, hi a elle couplé  
 et lech ma coumeltas, allas, he c'hrim impi.
- 47 Pen-da-ben e ze dech dre ar c'heo leon,  
 Hac heuillet qe Greguer' vit mont d'ar prison,  
 Oh! na pebes souls korrept e le-hi beze saule  
 meur bignat an heule ensar Gabricuel!
- 48 Dre uloa en eur voitur d'ar prison o valet,  
 Har hant Sant-Nicolas ja ze bet arriet,  
 D'irez un tu vel ar chafaud, hardiuzum allas viéral  
 E p'ini antrouas e vije entervet.
- 49 Da mec heur anter, sadoon ar bastion,  
 Barba, anter veere, a zerti a b'ien.

Evêl mont d'en em rente var blacen sant-nicolas,

Da goeffi' ur maro vris d'rae ur foell goest uras.

Peber niver idud a voa em da d'eto

Demees a fin Barba d'ris spontessa arreit!

Grac, dez e all da denna d'ris ur fin gen m'alcures

Ar rent eus o beez, fravez meurbet emees.

51 D'an heur eus a greiz-dez e var Barba cuezet  
instrument ar maro, hae ee satisfel

Da justic' eus ar bed-mâ. receitomp digant Doue

Ma teuz de' pardonie ha d'be receve en ee.

52 Morra ur rentel d'ur s'eteg generas

70 bet evêl Barba giis' niveris a zeus!

Adaloc gempes bete m'oe rentel e Montboulez,

a laq' autru ar cheuz bars er valeurises.

53 Hon v'ari' ar v'ur, Patronez Montboulez,

Ped'it ho mar' zeus da goest. ouzomp treuz,

ra vezimp e jeb amzer d'ho religion fidel,

o chevill e chourshomen d'ee all em breiz-g'zet.

Reflexionou,

54 Eadou, manoue christen, eressait er val

18. 4 centus crocaderien, gercient ma jist en vae.  
Dirqit' dec pecc' d'uece ha da heuill' ar chatekin,  
ha da zel ha da choecl' d'asista en ofic.
55. Pa gemmaucint bera tud yacouanq' erruelt,  
Dionallit' possert tud a elfant' d'aremprel;  
rac ar yacouanq'is, siuuet, a zo meurbet confiant,  
hae' z'el' da gowernys, a selou' tud mechant.
56. Merchet yacouanq' christen, giv' rugale jener,  
nae' g'uit'at' b'egen an hent' eus ar vertes:  
Walchit' mad e jreb' anzer da e'her' d'hemmeur' doue,  
ha da re an Iles' bete' fin' ho jure.
57. Ah! ma carfel' sonjal' pequen' eirues e jear  
Pa jear eus' gund' v'ad' unia' var' an douar!  
non, non, na' elfe' caret' netra a jear' breuic:  
me jear' netra er' bed' ger' caer' her' ar' vertes.
58. Gialit' hirio an dieg' fin' eus' eus' p'laob' d'irok!  
D'ar e' zo ar' meger', hae' se' d'oul' d'eu' en' goll.  
Eus' maro an' horru' pla' a' rang' dont' da' juff' hirio  
V'it' expia e' d'rim. Doue' d' d' pardon:

fin.

A. Lédan.